

OTWARTE ZASOBY EDUKACYJNE I MOŻLIWOŚCI ICH WYKORZYSTANIA NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO

Agnieszka Grudzińska
grudzinska@womczest.edu.pl

Katarzyna Michalak
michalak@womczest.edu.pl

Częstochowa, 19 października 2017 r.

Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa:

- Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
- Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
- Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych.
- Wprowadzenie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
- Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
- Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

OTWARTE ZASOBY EDUKACYJNE

Co warto o nich wiedzieć?

Open Educational Resources

- termin OZE istnieje już od 15 lat (od 2002 r.)
  - OZE to materiały edukacyjne, mające **3 cechy**:
    - **opublikowane** wraz z prawem do dalszego wykorzystania;
    - **dostępne publicznie** w Internecie;
    - **rozwijane** w otwarty sposób;

OTWARTE ZASOBY EDUKACYJNE

Dlaczego warto je poznać:

- są **bazą różnorodnych materiałów dydaktycznych**, np.:
  - możemy **wykorzystać gotowy konspekt lekcji i dostosować go do potrzeb własnej lekcji**,
  - możemy **wykorzystać nagranie muzyczne** jako podkład do animacji/prezentacji, etc.
- dają **swobodę modyfikacji** (możemy w różny sposób korzystać z materiałów tworzonych przez innych, np. kopiować, łączyć z innymi, przekształcać)
- możemy **publikować własne materiały** utworzone na bazie OZE bez obaw o naruszenie czyichś praw autorskich,
- nauczymy się, **jak zabezpieczyć własne materiały** przed naruszeniem naszych praw autorskich,

ZASOBY EDUKACYJNE

To, co najbardziej przydatne dla nauczyciela:

- podręczniki,
- scenariusze lekcji,
- teksty utworów literackich,
- teksty dokumentów historycznych
- filmy fabularne i dokumentalne,
- reportaże,
- audiobooki,
- materiały muzyczne i ikonograficzne,
- educasty.

ZASOBY EDUKACYJNE

Różnorodne inicjatywy edukacyjne z całego świata:

- słowniki,
- kursy online,
- testy,
- multimedia,
- zbiory muzealne i biblioteczne,
- publikacje,
- sylabusy,
- encyklopedie.

OTWARTE

- Możemy je wykorzystywać bez pytania kogokolwiek o zgodę.
- Każdy ma prawo je:
  - adaptować,
  - poprawiać,
  - tłumaczyć na inne języki,
  - dzielić się nimi.
- Każdy może je:
  - kopiować,
  - prezentować,
  - rozprowadzać,
  - łączyć z innymi materiałami.

*Co z prawami autorskimi?
Czy są zachowane czy naruszane,
gdy korzystamy z otwartych
zasobów edukacyjnych?*

PRAWA AUTORSKIE

Co jest przedmiotem prawa autorskiego?

Każdy przejaw działalności twórczej

w jakiegokolwiek postaci, (niezależnie od wartości i sposobu wyrażenia):

- dzieła wyrażone słowem, plastyczne, fotograficzne,
- wzornictwa przemysłowego,
- architektoniczne
- muzyczne i słowno-muzyczne,
- sceniczne, choreograficzne i pantomimiczne.

Są także wyjątki:

- idee i pomysły (chyba że są wyrażone oryginalną formą);
- urzędowe dokumenty,
- znaki i symbole państwowe;
- akty normatywne (kodeksy, uchwały) lub ich urzędowe projekty;
- proste informacje prasowe;
- teorie i fakty naukowe.

Treści te należą do **domeny publicznej**.

PRAWA AUTORSKIE

Autorskie prawa osobiste

- ✓ **dotyczą relacji twórcy z utworem**
- umożliwiają zachowanie niemajątkowej więzi z utworem
- ✓ **nieograniczone w czasie**
- ✓ **nie można z nich zrezygnować ani nikomu przekazać, zawsze przysługują twórcom**

<https://prawokultury.pl/kurs/autorskie-prawa-osobiste>

Autorskie prawa majątkowe

dotyczą dysponowania utworem i zarabiania

na jego rozpowszechnianiu lub na innej formie wykorzystania

dają prawo kontroli nad korzystaniem z utworu

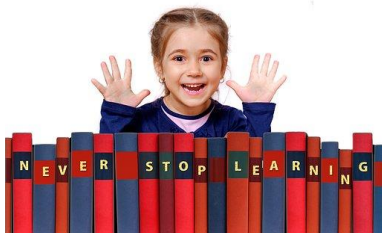
ograniczone w czasie (standardowo trwają przez 70 lat od śmierci autora lub od daty rozpowszechnienia utworu)

mogą być przeniesione przez autora

w ramach umowy o przeniesieniu praw lub w ramach spadku, autor może upoważnić inną osobę do korzystania z nich (licencja)

PRAWA AUTORSKIE – dozwolony użytek

- **Korzystanie z pojedynczych egzemplarzy** utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym (**rodzina, znajomi**), nie obejmuje programów komputerowych.
- Nieodpłatne **udostępnianie** egzemplarzy rozpowszechnionych, chronionych utworów **przez biblioteki, archiwa i szkoły** (mają prawo wykonywać również kopie egzemplarzy utworów już rozpowszechnionych, jeśli celem jest uzupełnienie czy ochrona własnych zbiorów)
- **Korzystanie przez instytucje naukowe i oświatowe** z już rozpowszechnionych utworów w celach dydaktycznych i do prowadzenia własnych badań.
- **Rozpowszechnianie przez muzea i galerie** fotografii, reprodukcji obiektów w ramach katalogów czy publikacji (folderów, ulotek, plakatów) promocyjnych oraz w mediach w celach informacyjnych.

PRAWA AUTORSKIE – prawo cytatu

Zasady cytowania:

- ❖ Cytat musi być **rozpoznawalny** (cudzysłowy)
- ❖ Cytat musi być **wyraźnie oznaczony** (autorstwo i źródło) i to w każdym przypadku, w którym się pojawia.
- ❖ Zamieszczenie cytatu musi być **uzasadnione** celem (wyjaśnianie, nauczanie, krytyczna analiza).
- ❖ Cytat pełni **funkcję pomocniczą** – ma służyć uzupełnieniu i wzbogaceniu dzieła, nie może go natomiast zastępować ani tworzyć jego zasadniczej konstrukcji

Jak korzystać z dzieła i nie naruszać praw autorskich?

Źródło:

https://www.google.pl/search?q=domena+publiczna+prawa+autorskie&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiguNSG-M_PAhUEiywKHdLWBiwQ_AUICCgB&biw=1280&bih=913#imgrc=8xvVyuwpTBeH7M%3A

OZE a prawa autorskie

Trzeba wejść w przestrzeń OZE

2 drogi utworu do OZE:

- Przejście do **domeny publicznej**

(np. 70 lat po śmierci autora).

- Opublikowanie na tzw.

wolnej licencji.

DOMENA PUBLICZNA

Twórczość dostępna w DP jest to „własność publiczna” dostępna dla każdego do wykorzystania w dowolnym celu, gdyż prawa majątkowe do tej twórczości wygasły lub nigdy ich nie było.

- Wolno zwielokrotniać, zmieniać i rozpowszechniać oraz wykonywać utwór, nawet w celach komercyjnych, **bez konieczności pytania o zgodę.**
- Nie podlega **żadnym ograniczeniom** prawa autorskiego.
- Przechodzą do niej utwory **70 lat po śmierci autora.**
- Należy podać nazwisko autora.

CC0

WOLNE LICENCJE CC

To rodzaj umowy, którą autor utworu (właściciel praw autorskich) zawiera z całą resztą ludzkości.

Jej główne założenia:

- twórca pozostaje właścicielem praw autorskich,
- jednocześnie pozwała wszystkim na kopiowanie, redystrybucję (także w celach komercyjnych) i przeróbki (utwory zależne).

WOLNE LICENCJE

The Creative Commons logo, consisting of the letters 'cc' inside a circle, followed by the words 'creative commons' in a bold, sans-serif font.

Międzynarodowy projekt oferujący darmowe rozwiązania prawne służące **zarządzaniu** przez twórców prawami autorskimi.

- Powstał **w 2001 r.** w Stanach Zjednoczonych z inicjatywy naukowców, prawników, intelektualistów, którzy chcieli promować wspólne dobra kultury (dziś oddziały CC są prowadzone w ponad **80 krajach świata**).
- **oddział w Polsce założony w 2005 r.**, jeden z najstarszych oddziałów (12 Lat)
- **działalność nie dla zysku** (wszystkie narzędzia i licencje są za darmo)- non profit
- **Cel: ułatwienie dzielenia się twórczością z szacunkiem dla prawa autorskiego**

WOLNE LICENCJE a prawa autorskie

*Jak osiągnąć kompromis między
ochroną praw autorskich
a korzystaniem
z twórczości innych osób?*

WOLNE LICENCJE a prawa autorskie

Tradycyjny model:

➤ **Wszystkie** prawa zastrzeżone

copyright

all rights reserved

WOLNE LICENCJE a prawa autorskie

Propozycja CC:

➤ **Pewne** prawa zastrzeżone

Copyright ----> **copyleft**

left – lewo, left - od „leave” porzucić =
porzucenie ograniczeń kopiowania,
modyfikowania, redystrybucji

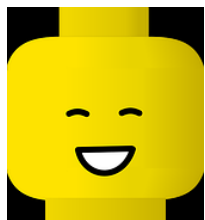
LICENCJE CC

- CC przygotowała **gotowe licencje**, które oferują różne zestawy warunków licencyjnych (co wolno, czego nie wolno odbiorcy)
- **4 warunki licencyjne**, które działają jak **klocki**: po złożeniu 2 lub 3 warunków powstaje licencja, którą może wybrać autor

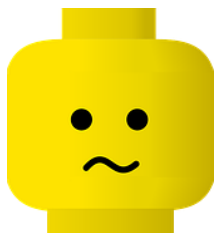

LICENCJE CC – 4 warunki – 4 klocki

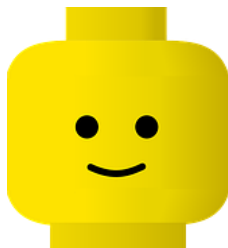
Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

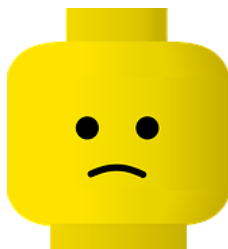
Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

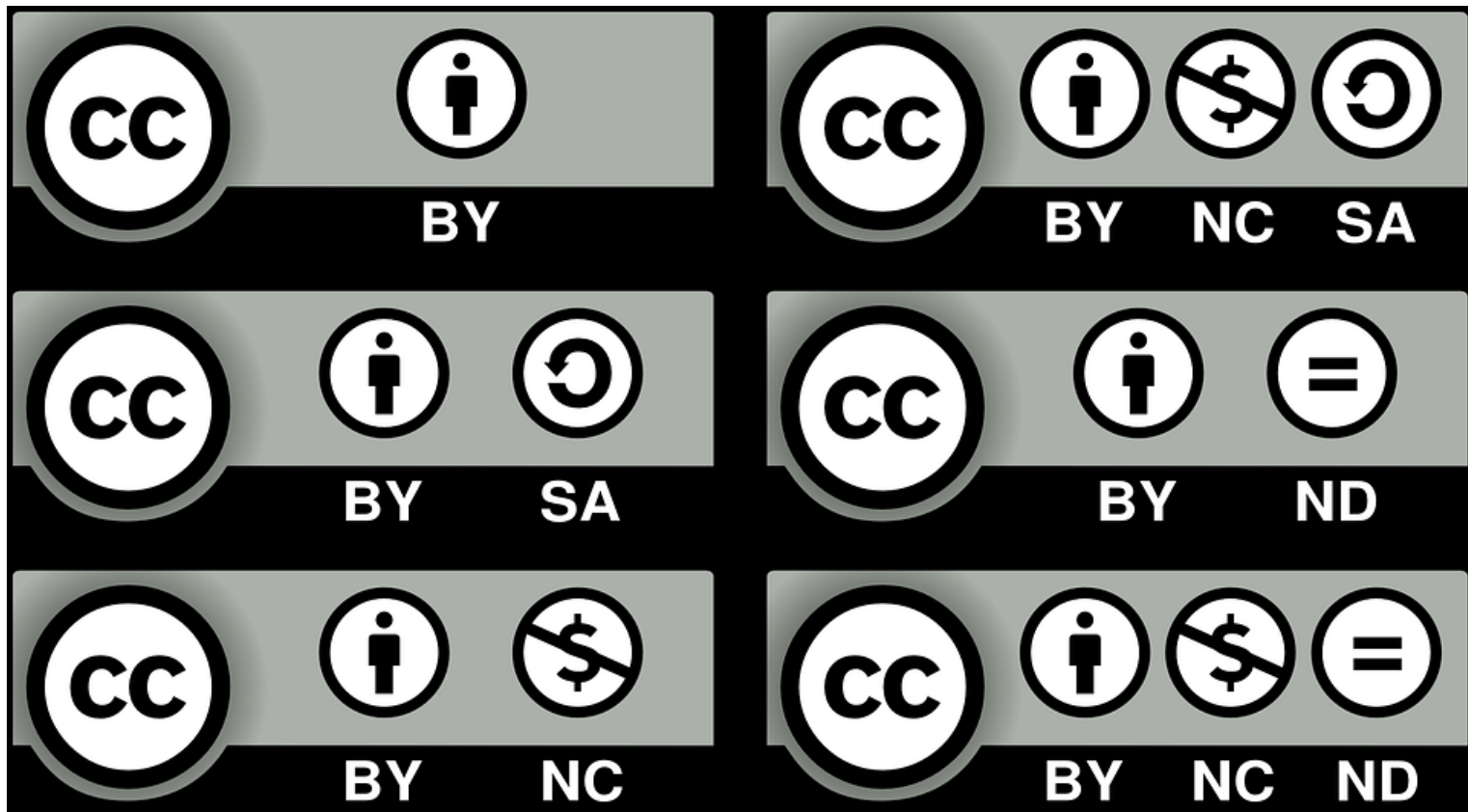
Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

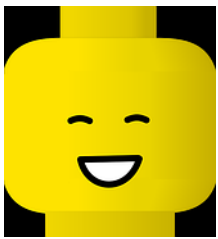
LICENCJE CC

Kombinacja tych warunków daje 6 licencji CC:

LICENCJE CC

1. Uznanie autorstwa - BY

=

Ten utwór możesz za darmo: kopiować, zmieniać i remiksować, rozpowszechniać, przedstawiać i wykonywać.

Musisz tylko oznaczyć autora oryginału!

LICENCJE CC

2. Uznanie autorstwa. Na tych samych warunkach. BY SA

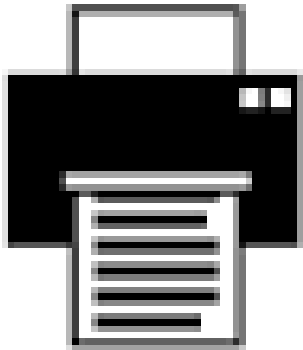

Ten utwór możesz za darmo: kopiować, zmieniać i remiksować, rozpowszechniać, przedstawiać i wykonywać.

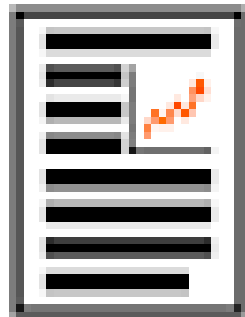
**Ale musisz oznaczyć autora oryginału
oraz udostępnić go na tej samej licencji!**

LICENCJE CC

Te **2** licencje **CC BY** oraz **CC BY-SA** są to tzw. **WOLNE LICENCJE**, które gwarantują najszersze swobody:

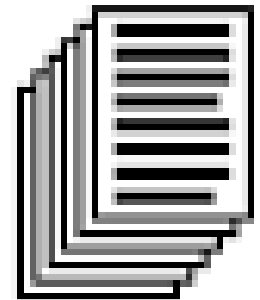
1. Korzystania z prac innych autorów

2. Zmiany i adaptacji

3. Łączenia z innymi materiałami

4. Rozpowszechniania i dzielenia się nowymi wersjami

LICENCJE CC

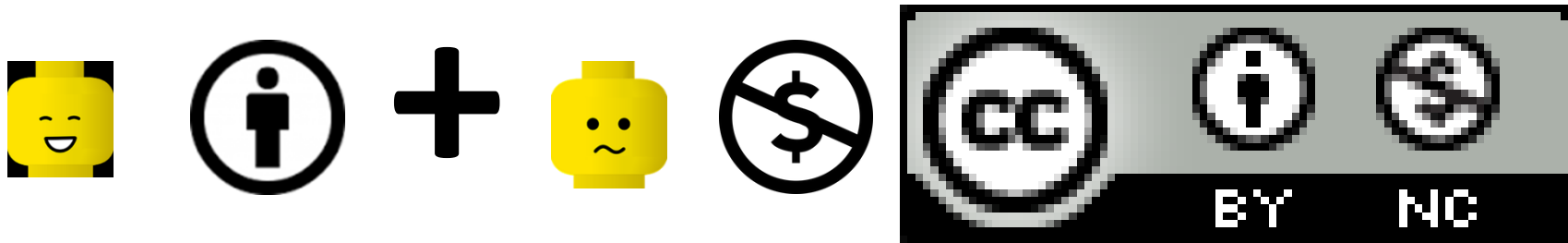
Pozostałe 4 licencje nazwane są
licencjami pozwalającymi (nie – wolnymi).

Dlaczego?

**Nie gwarantują one pełni 4 swobód:
kopiowania, zmieniania,
rozpowszechniania i wykonywania.
(pojawia się więcej ograniczeń)**

LICENCJE CC

3. Uznanie autorstwa. Użycie niekomercyjne. BY NC

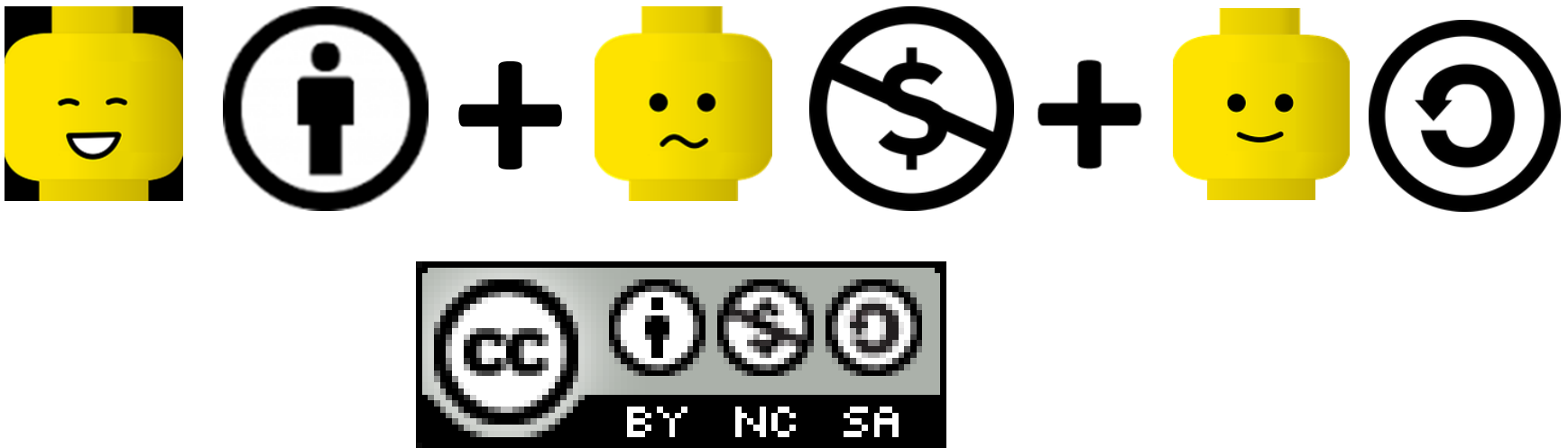
Wolno: - dzielić się i adaptować.

Warunki: - trzeba wskazać autora i dokonane zmiany,
- nie wolno używać do celów komercyjnych.

LICENCJE CC

4. Uznanie autorstwa. Użycie niekomercyjne.

Na tych samych warunkach. BY NC SA

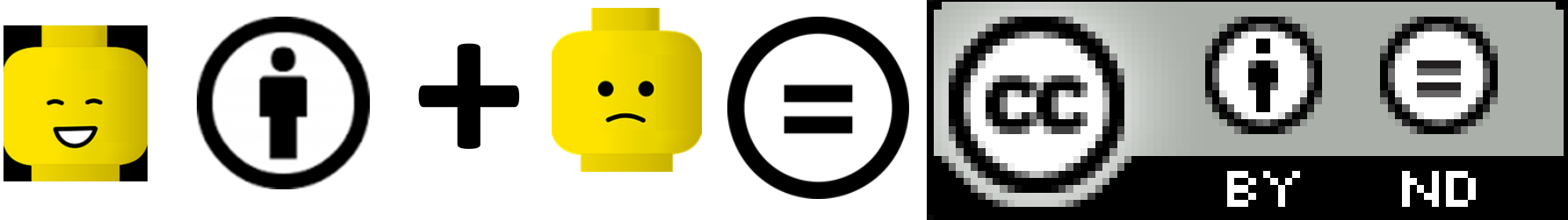
Wolno: - dzielić się i adaptować.

Warunki: - należy wskazać autora i dokonane zmiany,
- nie wolno używać do celów komercyjnych,
- trzeba upowszechniać na tej samej licencji.

LICENCJE CC

5. Uznanie autorstwa. Bez utworów zależnych.

BY ND

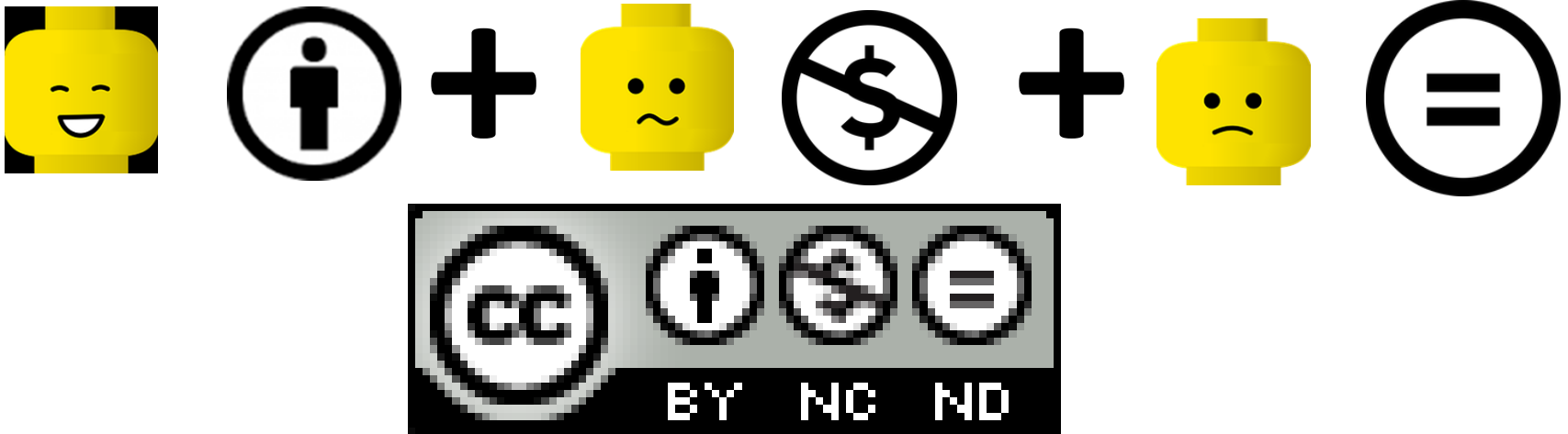
Wolno: - dzielić się także w celu komercyjnym

Warunki: - trzeba wskazać autora i dokonane zmiany,
- utwór ma funkcjonować tylko w oryginalnej postaci
(nie można rozpowszechniać zmodyfikowanych treści)

LICENCJE CC

6. Uznanie autorstwa. Użycie niekomercyjne.

Bez utworów zależnych. BY NC ND

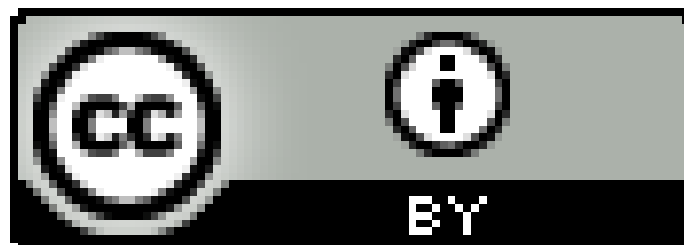
Wolno: dzielić się (kopiować, upowszechniać)

Warunki: - wskazać autora i dokonane zmiany, - nie używać w celach komercyjnych, - nie rozpowszechniać zmodyfikowanych treści

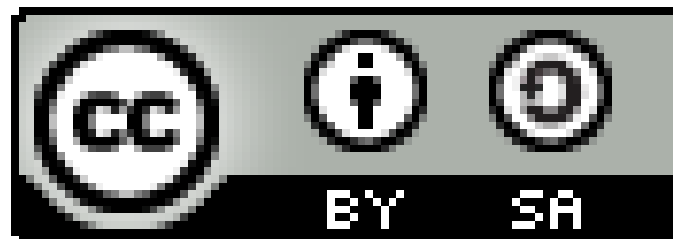
Otwarte Zasoby Edukacyjne

DOSTĘPNOŚĆ

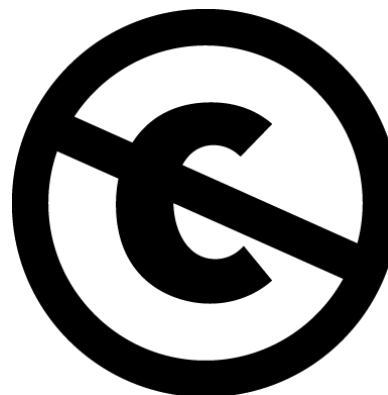
➤ Licencja CC BY

➤ Licencja CC BY – SA

➤ Domena publiczna

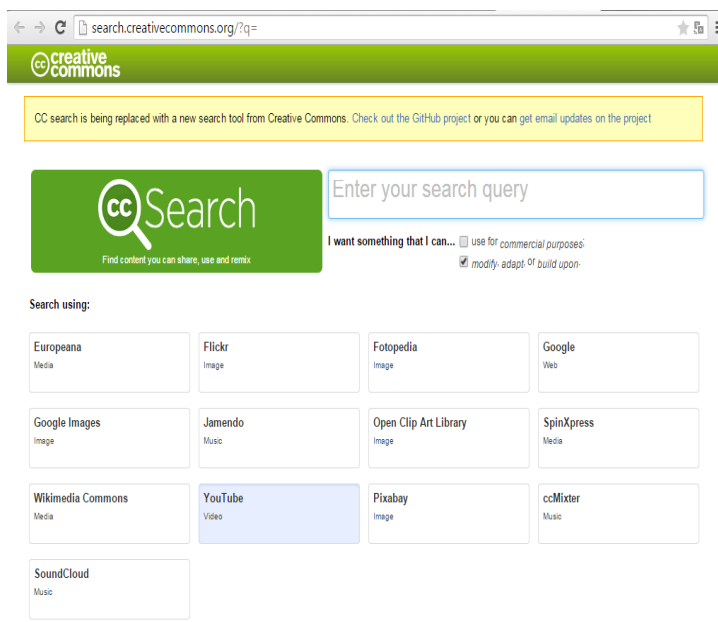

JAK WYSZUKAĆ ZASOBY NA LICENCJACH CC?

Wyszukiwarka Creative Commons oferuje możliwość przeglądania treści na wszystkich licencjach CC w serwisach Google, Wikimedia Commons, Pixabay, Jamendo i innych.

Wystarczy wejść na stronę i wpisać pożądane hasło w wyszukiwarce. Należy zaznaczyć, czy planujemy dany utwór modyfikować i udostępniać komercyjnie.

<https://search.creativecommons.org/>

http://pixabay.com/static/uploads/photo/2014/09/05/18/32/old-books-436498_640.jpg

Search creative commons

The screenshot shows the Creative Commons search portal in a browser. The browser's address bar displays "search.creativecommons.org". The page features a green header with the Creative Commons logo and a search bar with the placeholder text "Enter your search query". Below the search bar, there are two checkboxes: "use for commercial purposes;" and "modify, adapt, or build upon.". A blue arrow points to the search bar. The "Search using:" section contains a grid of search engine options: Europeana Media, Flickr Image, Google Web, Google Images Image, Jamendo Music (highlighted in blue), Open Clip Art Library Image, SpinXpress Media, Wikimedia Commons Media, YouTube Video, Pixabay Image, ccMixter Music, and SoundCloud Music. A disclaimer states that the site is not a search engine and that results are not necessarily under a CC license. An orange box offers to "Add CC Search to your browser" with a link to learn how. A language dropdown menu is set to "English" with a "Help Translate" link. The footer includes social media icons for Facebook, Twitter, and YouTube, a Creative Commons BY license logo, and a disclaimer: "Except where otherwise noted, content on this site is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License." Navigation links for Policies, Privacy, Terms of Use, and Contact CC are also present.

How Does a ClickMeeting V | WOM Częstochowa Meetin | ClickMeeting - Zaproszenie | womczest.clickmeeting.com | CC Search | CC Search

Creative Commons Corporation [US] search.creativecommons.org

CC Search
Find content you can share, use and remix

Enter your search query

I want something that I can... use for commercial purposes;
 modify, adapt, or build upon.

Search using:

Europeana Media	Flickr Image		Google Web
Google Images Image	Jamendo Music	Open Clip Art Library Image	SpinXpress Media
Wikimedia Commons Media	YouTube Video	Pixabay Image	ccMixter Music
SoundCloud Music			

Please note that search.creativecommons.org is *not a search engine*, but rather offers convenient access to search services provided by other independent organizations. CC has no control over the results that are returned. *Do not assume that the results displayed in this search portal are under a CC license.* You should always verify that the work is actually under a CC license by following the link. Since there is no registration to use a CC license, CC has no way to determine what has and hasn't been placed under the terms of a CC license. If you are in doubt you should contact the copyright holder directly, or try to contact the site where you found the content.

Add CC Search to your browser.
[Learn how to switch to or from CC Search in your Firefox search bar.](#)

English [Help Translate](#)

[f](#) [t](#) [v](#)

Except where otherwise noted, content on this site is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

[Policies](#) [Privacy](#) [Terms of Use](#) [Contact CC](#)

Search creative commons

How Does a ClickMeeting V | ClickMeeting - Zaproszenie | Free photo: Roses, Rose x +

pixabay.com/en/rozes-rose-flower-flowers-pink-1420719

pixabay All images Search images, vectors and videos

Explore Sign up Log in

annca / 694 images
Coffee Follow

63 39

CC0 Public Domain
Free for commercial use
No attribution required
[Learn more](#)

Free Download

Like Pixabay on Facebook
Like Share 253K

Sponsored images

Nikon D7100
52.0mm · f/7.1 · 10/1000s · ISO 100

Image type JPEG
Resolution 3840x2560
Created Mav 7. 2016

34 comments Sign in to leave a comment.

roses rose flower flowers pink white gypsophila flower nature bouquet of flowers bouquet thank you love

/05/18/32/old-books-436498_640.jpg

GOOGLE

zaawansowana wyszukiwarka pozwalająca filtrować treści według tego, jakie prawa dają użytkownikom autorzy treści w sieci.

<http://logos.wikia.com/wiki/Google>

www.google.pl

https://www.google.pl/advanced_search?hl=pl&fg=1

Szukanie zaawansowane

Znajdź strony zawierające...
wszystkie te słowa:
dokładnie to wyrażenie:
dowolne z tych słów:
zadne z tych słów:
liczby z zakresu od: do

By zrobić to za pomocą pola wyszukiwania.
Wpisz szukane słowa trójkolorowy rat terrier
Wpisz wyrażenie w cudzysłowach: "chart polski"
Wstaw OR między wpisane słowa: miniatury OR zwykły
Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami: -gryzonie, -"terier"
Umieść dwie kropki między liczbami i dodaj jednostkę miary: 10..35 kg, 300..500 PLN, 2010..2011

Możesz zawęzić wyniki do...

język: Znajdź strony w wybranym języku.
region: Znajdź strony opublikowane w danym regionie.
ostatnia aktualizacja: Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.
witryna lub domena: Przeszukaj jedną witrynę (np. wikipedia.org) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak .edu, .org lub .gov.
występowanie haseł: Szukaj haseł na całej stronie, w tytule strony, w adresie internetowym albo w linkach do szukanej strony.
filtr SafeSearch: Określ, czy filtr SafeSearch ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.
typ pliku: Znajdź strony w preferowanym formacie.

GOOGLE

How Does a ClickMeeting V | ClickMeeting - Zaproszenie | Free photo: Roses, Rose Flor | G nauczyciel - Szukaj w G | +

← → ↻ | google.pl/search?hl=pl&site=imghp&tbn=isch&source=hp&biw=1867&bih=1037&q=nauczyciel&oq=nauczyciel&gs_j=img.3.0110.7413.10196.0.13983.10.4.0.6.6.0.85.292.4.4.0...0...1ac.1.64.img..0.10.357.EV9hA | ☆ | ≡ | 🗨️ | ⋮

Google | nauczyciel | 📷 | 🔍 | ☰ | [Zaloguj się](#)

Wszystko | **Grafika** | Wiadomości | Filmy | Mapy | Więcej ▾ | **Narzędzia wyszukiwania** ←

Rozmiar ▾ | Kolor ▾ | Typ ▾ | Godzina ▾ | Prawa do użytkowania ▾ | Więcej narzędzi ▾

Z dowolną licencją ←

- Oznaczone do ponownego wykorzystania z modyfikacją
- Oznaczone do ponownego wykorzystania
- Oznaczone do ponownego wykorzystania w celach niekomercyjnych z modyfikacją
- Oznaczone do ponownego wykorzystania w celach niekomercyjnych

[Pobierz Chrome](#)

Google lepiej działa w przeglądarce Chrome

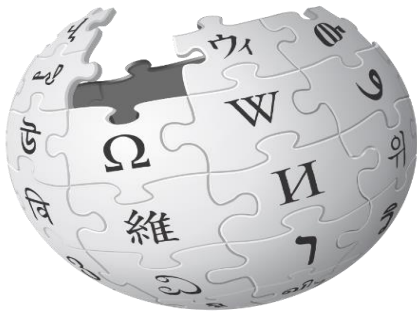
Nauczyciel Gif | **Śmieszny Nauczyciel** | **Nauczyciel Rysunek** | **Nauczyciel Przv Tablicy** | **Dzień Nauczyciela**

NAUCZYCIEL PROSI O CIŚCIE

22:45
2016-10-12

WIKIPEDIA

to największa encyklopedia w sieci i zarazem największy otwarty społecznościowy tworzony projekt zebrania ludzkiej wiedzy. Wikipedia i jej projekty siostrzane działają na licencji *Creative Commons* Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach.

WIKIPEDIA
Wolna encyklopedia

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Strona_g%C5%82%C3%B3wna

WIKIMEDIA COMMONS

zbiór zdjęć, grafik, schematów, filmów i muzyki,
z których wszystkie, bez wyjątku, są dostępne na
wolnych licencjach.

Aktualnie zawiera ponad kilka milionów plików,
z których większość jest dokładnie opisana i
skategoryzowana.

WIKIMEDIA
COMMONS

http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

https://commons.wikimedia.org/wiki/Strona_g%C5%82%C3%B3wna

WIKIŹRÓDŁA

- Strona główna
- Indeks tekstów
- Losowy tekst
- Darowizny

Dla skrybów

- Ostatnie zmiany
- Losowy indeks
- Zasady
- Pomoc
- Skrytorium
- Ogłoszenia
- Proofread

Drukuj lub eksportuj

Wersja do druku

W innych projektach

- Wikimedia Commons
- MediaWiki
- Meta-Wiki
- Wikispecies

Nie jesteś zalogowany [Dyskusja](#) [Edycje](#) [Utwórz konto](#) [Zaloguj się](#)

Strona główna [Dyskusja](#)

[Czytaj](#) [Tekst źródłowy](#) [Wyświetl historię](#)

Przeszukaj Wikiźródła

Witamy w serwisie

WIKIŹRÓDŁA

Udostępniamy **175 991** tekstów **1679** autorów, z których można **swobodnie korzystać**.

Naszym celem jest utworzenie wolnej biblioteki tekstów źródłowych oraz ich tłumaczeń. **Gromadzimy** i przechowujemy wcześniej opublikowane teksty (np. utwory literackie) znajdujące się w domenie publicznej lub udostępnione na wolnej licencji.

Wikiźródła to społeczny projekt. **Przyłącz się do nas!** Także Ty, bez żadnych formalności, możesz dodawać nowe materiały i porządkować te już zamieszczone. Zobacz, nad czym obecnie pracujemy. — [więcej](#)

Kalendarium

- 16 października:
  - 1772 — List Stanisława Augusta Poniatowskiego do Ludwika XV,
  - 1790 — urodził się Szymon Ewaryst Konopacki,
  - 1854 — urodził się Oscar Wilde,
  - 1869 — urodził się Ferdynand Hoesick,
  - 1898 — zmarł Louis Gallet,
  - 1928 — zmarł Zygmunt Słupski,
  - 1946:
    - zmarł Hans Frank,
    - zmarł Joachim von Ribbentrop.

[więcej...](#)

Nowości

[Wacław Sieroszewski – Józef Piłsudski](#)

[Stefan Napierski – Elegie](#)

https://pl.wikisource.org/wiki/Wiki%C5%BAr%C3%B3d%C5%82a:Strona_g%C5%82%C3%B3wna

Strona główna
Indeks stron
Losowa strona
Pomoc

Techniczne

Utwórz artykuł
Ostatnie zmiany
Portal społeczności

Drukuj lub eksportuj

Utwórz książkę
Pobierz jako PDF
Wersja do druku

W innych projektach

Wikimedia Commons
MediaWiki
Meta-Wiki
Wikispecies
Wikibooks
Wikidane
Wikinews
Wikipedia
Wikiźródła
Wikipodróżę
Wikisłownik

Narzędzia

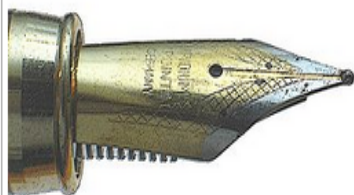
Strona główna **Dyskusja**

Czytaj **Tekst źródłowy** Wyświetl historię

Przeszukaj Wikicytaty

Strona główna

WIKICYTATY

Ten projekt gromadzi cytaty, sentencje i maksymy. Każdy może się do nas przyłączyć – także Ty, bez żadnych formalności, możesz dodawać i modyfikować cytaty. Wikicytaty są dostępne na zasadach licencji [CC-BY-SA-3.0](#) oraz [GFDL](#).

Polska wersja Wikicytatów powstała 17 lipca 2004 roku. Do tej pory napisano 23 149 artykułów. Przyłącz się, aby dalej rozwijać ten projekt!

Cytat dnia

*Przyjaźń nie wymaga żadnych słów;
To samotność, wolna od lęku samotności.*

Dag Hammarskjöld

[Zobacz więcej sławnych cytatów](#)

Czy wiesz...

Z *najnowszych stron Wikicytatów*:

- ...kto według [Andrzeja Stankiewicza](#) uzyskał obecnie władzę interpretowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?
- ...jak [Jan Nowak-Jeziorański](#) opisuje [Elżbietę Zawacką](#) – jedyną kobietę, która została cichociemną?
- ...dlaczego [Emmanuel Macron](#) krytykuje Unię Europejską?
- ...w jaki sposób amerykański prezydent [William McKinley](#) uzasadniał wojnę przeciwko Filipinom?
- ...czym zajmował się [Aleksander Sulkiewicz](#) w szeregach Polskiej Partii Socjalistycznej?
- ...co [Wojciech Młynarski](#) zjadał w barze mlecznym?
- ...jakimi słowami prezes [Jarosław](#) określił ministra [Jana Szyszkę](#) w serialu *Ucho prezesa*?

https://pl.wikiquote.org/wiki/Strona_g%C5%82%C3%B3wna

Witamy w Wikibooks!

serwisie wolnych podręczników, które każdy może tworzyć!

Istniejemy od 24 stycznia 2004 roku
mamy już 332 książek i 6582 modułów!

Ty też możesz rozwijać podręczniki!

Nie wiesz, czy warto? Sprawdź: [Dlaczego warto z nami współpracować!](#)

Zapraszamy do przeglądania naszego [Księgozbioru!](#)

Wikijunior - książki dla dzieci!

Odszukaj w Wikijuniorze:

[Szukaj!](#)

Wikijunior to projekt Wikibooks skupiający bogato ilustrowane książki i podręczniki tworzone głównie z myślą o dzieciach. Książki mają charakter edukacyjny i przeznaczone są do czytania samodzielnego lub - najlepiej - z rodzicami.

Książka kucharska

Na Wikibooks zbieramy przepisy kuchni z różnych regionów świata. Przyłącz się i twórz ją razem z nami!

Polecane książki [\(zobacz więcej\)](#)

Uciążliwość zapachowa

Podręcznik jest przeznaczony dla studentów uczelni technicznych prowadzących kierunki „Ochrona środowiska” i „Inżynieria środowiska”.

QCAD CE - podręcznik użytkownika

Podręcznik do programu graficznego QCad CE.

QElectroTech - Pierwsze kroki

Podręcznik opisujący program QElectroTech, służący do tworzenia schematów elektrycznych.

CYFROWY NAUCZYCIEL

Darmowy Office 365 dla szkół

Szkoły i uczelnie mogą bezpłatnie uzyskać dostęp do najnowszego oprogramowania Office 365 dla instytucji edukacyjnych (Plan E1) [...]

5 bezpłatnych narzędzi do tworzenia multimediiów w szkole

Niezależnie od tego, czy przygotujesz prezentację, film, materiał na stronę internetową lub szkolenie e-learningowe, trudno

Blended learning – zdecydowanie tak!

Jestem świeżo, po ukończeniu kursu Blended Learning Fundamentals, którego autorem jest Chris Mattia i naprawdę jestem pod dużym wrażeniem. [...]

SERWIS OTWARTE ZASOBY

zawiera otwarte zasoby edukacyjne, przygotowane z myślą o szkole z szerokimi prawami do ponownego przedstawiania i wykonywania, zmieniania z uwzględnieniem licencji CC.

Strona główna   O mnie   Wyszukiwanie   Indeks   Newsletter   Szukaj

 otwarte zasoby   Odkrywaj materiały, z których możesz korzystać za darmo i bez ograniczeń prawnych.

Piękne i praktyczne mapy

7 października 2017

Autor: redakcja

OTWARTE ZASOBY NA MAILA

Podaj swój adres e-mail

<http://otwartzasoby.pl>

E-PODRECZNIKI

Edukacja
wczesnoszkolna

Edukacja
podstawowa 4-6

Edukacja
gimnazjalna

Edukacja
ponadgimnazjalna

www.epodreczniki.pl

E - podręczniki

Strona startowa programu ... x Start x Edukator : Edukator x Start x +

https://www.epodreczniki.pl/begin/ Szukaj

Start | Aktualności | Wydarzenia | Ekstra | Biblioteka | Zasoby | Licencje | Kontakt | Częste pytania Logowanie

epodreczniki.pl

POLECAMY: e-podręcznik do historii dla klasy IV szkoły podstawowej

Jesiennie zapraszamy na wędrowki po Polsce z E-podręcznikami

Edukacja wczesnoszkolna

Edukacja podstawowa 4-6

Edukacja gimnazjalna

Edukacja ponadgimnazjalna

https://www.epodreczniki.pl/begin/aktualnosci/?page=3

E-PODRĘCZNIKI

Strona startowa programu ... x (113) Roundcube Webmail ... x Biblioteka i Czytnik - System ... x

https://www.epodreczniki.pl/reader/c/190307/v/15/t/student-canon/m/iXnE3TqAgM#iXnE3TqAgM_d5eL03 Szukaj

Spis treści Co znajdziesz na stronie O e-podręczniku? – strona 2 z 5 Zgłoś uwagi

Co znajdziesz na stronie O e-podręczniku?

1. Opcja wyszukiwania treści po słowach kluczowych i frazach w danym e-podręczniku
2. Przejście do treści e-podręcznika
3. Otwieranie kodu QR e-podręcznika dla urządzeń mobilnych
4. Okruszki - linki do etapu edukacyjnego, klasy i przedmiotu
5. Aktualna wersja e-podręcznika
6. Spis treści
7. Oznaczenia treści
8. Powrót do strony głównej

The screenshot shows the 'wazn@historia' page with a table of contents. Red dashed lines and circles with numbers 1-8 point to specific features: 1 points to the search bar; 2 points to the 'Treść' button; 3 points to the QR code; 4 points to the breadcrumb trail; 5 points to the 'Aktualna wersja' button; 6 points to the table of contents; 7 points to the 'Oznaczenia treści' section; 8 points to the 'Powrót do strony głównej' button.

Identyfikator	Opis
1. Prahistoria	
2. Cywilizacja Mezopotamii	
3. Starożytny Egipt	
4. Lud jedynego Boga - starożytny Izrael	
5. Początki cywilizacji greckiej - starożytna Grecja - Ateny	
6. Kultura i wierzenia starożytnych Uruków	
7. Starożytna Grecja - powstanie republiki	
8. Rzym - od założenia miasta do powstania republiki	
9. Rzym - czas podbojów	
10. Dokończenie starożytnych Rzymian	
11. Rzym - miasto, które stało się imperium - powstanie	
12. Narodziny i rozwój chrześcijaństwa	
13. Arabowie i świat islamu	
Słowenizacja	
Pojecia	
Wydarzenia	
Biogramy	
Bibliografia	

ZNA

PL 11:33 2016-10-13

Wolne lektury

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://wolnelektury.pl/info/prawa/>. The main content area features a banner for a contest: "Konkurs: Misja – książka!". Below the banner, there are logos for "Fundacja Nowoczesna Polska", "wolnelektury.pl", and "Rideró". A search bar is visible with the text "tytuł, autor, motyw/temat, epoka, rodzaj, gatunek, cytata". The page title is "Prawa".

Konkurs: Misja – książka!

Ogólnopolski turniej literacki dla szkół ponadpodstawowych – edycja 2016 / 17
Jesteś uczniem lub nauczycielem? Zbierz drużynę. Napiszcie wspólnie książkę. Wygrajcie tablety!

Organizatorzy:
Fundacja Nowoczesna Polska
wolnelektury.pl
Rideró

Szczegóły konkursu

Patronat honorowy:
MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

4392 darmowe utwory do których [masz prawo](#)

Zaloguj się / Załóż konto

Język

Wolne lektury.pl

tytuł, autor, motyw/temat, epoka, rodzaj, gatunek, cytata

Szukaj

Literatura Motywy Audiobooki Galeria Wszystkie utwory

Prawa

Większość utworów w bibliotece nie jest objęta majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że można je swobodnie publikować i rozpowszechniać.

Nagrania audiobooków podlegające ochronie praw pokrewnych do artystycznych wykonań i fonogramów oraz dodatkowe materiały w tekście - przypisy i motywy literackie, udostępnione są na licencji [CC Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0](#). Publikujemy również kilka utworów, które autorzy lub spadkobiercy praw udostępniłi na wolnej licencji [CC Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0](#).

Wolne Lektury to projekt prowadzony przez [fundację Nowoczesna Polska](#). Reprodukcje cyfrowe wykonane przez [Bibliotekę Narodową](#), [Bibliotekę Śląską](#) i [Bibliotekę Elbląską](#) z egzemplarzy pochodzących ze zbiorów BN, BS i BE. Hosting: ICM.
Fundacja Nowoczesna Polska, 00-514 Warszawa, ul. Marszałkowska 84/92 lok. 125, tel/fax: (22) 621-30-17, e-mail: fundacja@nowoczesnapolska.org.pl
Nowa strona biblioteki Wolne Lektury powstała dzięki środkom otrzymanym w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Senatu RP (zadanie realizowane w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2011 r.) oraz Narodowego Instytutu Audiowizualnego w ramach programu Dziedzictwo Cyfrowe.

Projekt prowadzony przez: Honorowy patronat: Partnerzy merytoryczni: Grantodawcy: Sponsorzy: Patroni medialni:

FUNDACJA nowoczesna Polska
SP
BIBLIOTEKA NARODOWA
NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICZTA
PLATON
DYSTRYBUCJA KSIĄŻEK
program rozwoju bibliotek

<https://wolnelektury.pl/katalog/motyw/>

11:47
2016-10-13

Wolne lektury

Strona startowa programu ... x Start x Henryk Sienkiewicz, Bartek ... x +

https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/bartek-zwyciezca/ Szukaj

Konkurs: Misja — książka!

Ogólnopolski turniej literacki dla szkół ponadpodstawowych — edycja 2016 / 17
Jesteś uczniem lub nauczycielem? Zbierz drużynę. Napiszcie wspólnie książkę. Wygrajcie tablety!

organizatorzy: Rideró [Szczegóły konkursu](#)

Patronat honorowy: MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

4392 darmowe utwory do których [masz prawo](#) [Zaloguj się](#) / [Załącz konto](#) Język ▾

wolnelektury.pl [Szukaj](#)

Literatura Motywy Audiobooki Galeria Wszystkie utwory

Henryk Sienkiewicz

Bartek zwycięzca

Epoka: [Pozytywizm](#) Rodzaj: [Epika](#) Gatunek: [Opowiadanie](#)

[Czytaj online](#)

Pobierz: PDF Stwórz własny plik PDF
EPUB MOBI FB2 TXT
MP3 Ogg Vorbis

Henryk Sienkiewicz, "Bartek Zwycięzca", rozdział 01
Czyta Jacek Rozenek, reż. Marcin Cisło

00:00 09:16

« poprzedni Część 1 / 10 następny »

Zobacz też:

-
Henryk Sienkiewicz [Quo vadis](#)
-
Henryk Sienkiewicz [Szkieł wazłem](#)
-
Henryk Sienkiewicz [Latarnik](#)
-
Henryk Sienkiewicz [Janko Muzykant](#)
-
Bolesław Prus [Kamizelka](#)
-
Artur Grottger, Au... [\[Reprodukcja\]](#)

PL 11:41 2016-10-13

INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH

BAZA DOBRYCH PRAKTYK

Baza Dobrych Praktyk
w tym Baza Narzędzi Dydaktycznych

INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH   ENTUZJAŚCI EDUKACJI   kontakt: bnd@ibe.edu.pl

Baza narzędzi dydaktycznych

❖ Strona główna

Przedmioty

❖ Biologia

❖ Chemia

❖ Fizyka

❖ Geografia

❖ Historia

❖ Język angielski

❖ Język polski

❖ Matematyka

❖ Przyroda (licea i technika)

❖ Wiedza o społeczeństwie

Baza Dobrych Praktyk w tym Baza Narzędzi Dydaktycznych

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy zbiór dobrych praktyk. Naszą intencją jest wsparcie nauczycieli, którzy dokładają starań, by nauka w szkole była coraz ciekawsza. Jesteśmy zachęcani wynikami niedawnych badań, wskazujących na to, że młodzi ludzie chodzą dziś chętniej do szkoły niż pięć lat temu. Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego skłania do odchodzenia od nauki pamięciowej. „uczenia pod testy”. dowtarzania aliorvtmów i

* Polecane zadania

- Pasożyt czy nie? (biologia)
- Lek na chorobę lokomocyjną (biologia)
- Sąsiedzi z mapy (geografia)
- Pole trójkąta (matematyka)
- Miasto średniowieczne i nowożytne (historia)

* Polecane dobre praktyki

- Zestaw zadań: Facebook (język polski)
- Internet - zagrożenia. Zestaw zadań (język polski)
- Mass media - karkówka (język

<http://bnd.ibe.edu.pl/>

SCHOLARIS

stanowi bazę publikacji o treściach edukacyjnych, opatrzonych licencjami, uporządkowanych według kategorii użytkowych oraz etapów nauczania.

scholaris
Portal wiedzy dla nauczycieli

Instytucje współpracujące Wykaz podręczników Kreator prezentacji YouTube

Wychowanie przedszkolne Edukacja wczesnoszkolna Szkoła podstawowa kl. 4-6 Gimnazjum Szkoły ponadgimnazjalne

Uczeń zdolny
Odkrycie kreatywności

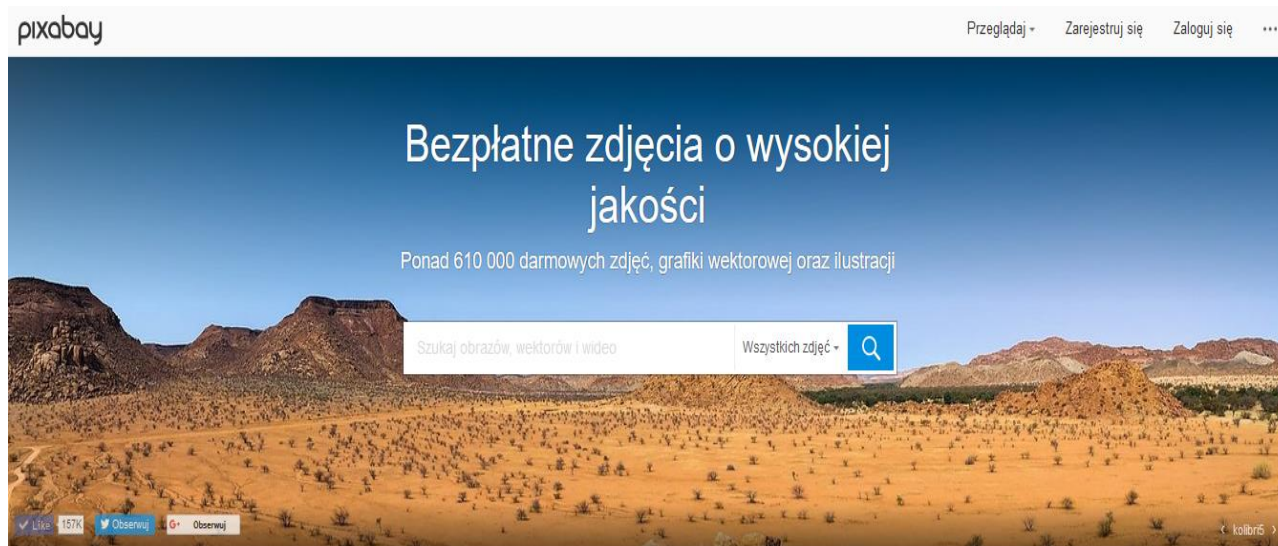
Przeglądaj zasoby

Czego szukasz? Więcej opcji... Wszystkie zasoby Szukaj Podstawa programowa

<http://www.scholaris.pl/>

PIXABAY

w tym serwisie użytkownicy mogą uzyskać pełne obrazy wysokiej jakości,
wolne od praw autorskich i bez konieczności rejestracji.

Darmowe obrazy i video które możesz użyć wszędzie

Wszystkie zdjęcia i filmy wideo na Pixabay są pozabawione praw autorskich Creative Commons CC0. Możesz je pobrać, modyfikować, upubliczniać, i używać ich nieodpłatnie gdzie tylko chcesz, nawet w celach komercyjnych. Atrybucja nie jest wymagana. [Dowiedz się więcej](#)

...

www.pixabay.com

JAMENDO

muzyczny serwis internetowy publikujący muzykę na licencjach Creative Commons/Free Art License.

The screenshot displays the Jamendo website interface. At the top, there is a navigation bar with the Jamendo logo, a search bar, and links for 'KATALOG', 'RADIO W TLE W LOKALU', 'ZAREJESTROWAC SIĘ', and 'PL'. Below the navigation bar, there is a header section with the text '200 000 utworów wolnych od tantiem' and 'Katalog z muzyką dla dowolnego projektu, wszystkie prawa w cenie'. A search bar is present with the placeholder text 'Czego szukasz? (np.: happy, rock, nature...)' and a search icon. Below the search bar, there is a grid of 18 category tiles, each with a representative image and a label: SUKCES, REKLAMA, YOUTUBE, PORWUJĄCE, SPORT, WESOŁE, ROCK, POP, ELEKTRONIKA, BESTSELLERY, NASZA SELEKCJA, EPICZNE, INSTRUMENTALNA, FORTEPIAN, and FILM I TELEWIZJA.

www.jamendo.com/pl

POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa

PORTAL, KTÓRY UDOSTĘPNIĄ W SIECI ZBIORY BIBLIOTEKI NARODOWEJ I POKAZUJE ICH BOGACTWO

- otwiera dla czytelników skarbiec i magazyny BN
- prezentuje dziedzictwo kulturalne Polski, jej wielowiekowe tradycje i dokonania
- prezentuje zbiory innych instytucji kultury
- udostępnia w postaci cyfrowej najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumentów historycznych, czasopisma, grafikę, fotografię, nuty oraz mapy
- istnieje od czerwca 2013 roku

POLONA

Projekt Biblioteki Narodowej, udostępniający teksty literackie i naukowe, dokumenty historyczne, czasopisma, grafikę, fotografie, nuty oraz mapy.

The screenshot displays the POLONA website interface. At the top left, the logo "POLONA/" is visible. The navigation bar includes "Biblioteka" with a folder icon, "1412400 obiektów", "Moje zbiory" with a star icon, and "Zaloguj się" with a user icon. A search bar contains the text "Szukaj obiektów" and a magnifying glass icon. Below the search bar are two checkboxes: "Ukryj niedostępne" (checked) and "Przeszukuj zawartość". The main content area features a grid of six items:

- Plany Warszawy / XVII-XX wiek**: A historical map of Warsaw with a red and orange color scheme. Below the map are icons for a book (140), a folder (1), and a photo (4).
- RADY PRZESTROGI I NAUKI DLA PANIEN**: A green book cover with the text "PRZEŁ" and "C. P....." below it.
- O CENTAURACH**: A portrait of a woman with dark hair styled in an updo, wearing a light-colored dress.
- CHEMII**: An orange book cover with the text "PRZYSTĘPNE ROZMOWY" and "DLA LUDU" below it.
- Przełom**: A black and white line drawing of a woman's face with a wide, open-mouthed smile.
- Przełom**: A colorful illustration of a fox or similar animal in a dark, patterned setting.

At the bottom left, there is a "Moje obiekty (0)" button. The footer contains the text: "Biblioteka Narodowa | O Polonie | Zarządki konsultanta | Kontakt | Polona korzysta z plików cookie. Więcej informacji tutaj".

POLONA – co warto wiedzieć

- podzielona jest na trzy części-zakładki:
1. ogólnie dostępną Stronę główną
  2. Bibliotekę, zawierającą narzędzia wyszukiwania i sortowania obiektów
  3. część prywatną – Moje zbiory, w której użytkownik tworzyć może na podstawie zbiorów Biblioteki Narodowej swoją własną kolekcję.

POLONA – co warto wiedzieć

4 ZALETY

- ✓ skany najwyższej rozdzielczości
- ✓ szlaki po bezkresnych zasobach CBN wytyczone przez „kolekcje” prowadzone przez kuratorów
- ✓ współpraca z internautami, właścicielami prywatnych kolekcji, instytucjami kultury
- ✓ ciągły rozwój - do Repozytorium codziennie wpływa 100 000 skanów, a w POLONIE pojawia się ponad 1000 nowych obiektów

<https://polona.pl/>

WEBOWA BIBLIOTEKA

zakładka na stronie Publicznej Biblioteki Pedagogicznej RODN
„WOM” w Częstochowie

Materiały zawarte w Bibliotece Webowej zostały udostępnione do wykorzystania w pracy dydaktycznej i naukowej nauczycieli wszystkich typów szkół i placówek.

Wykaz przedmiotów/materiały do pobrania

 Wychowanie
Godzina z wychowawcą

 Edukacja przedszkolna
i wczesnoszkolna

 Edukacja dla
bezpieczeństwa

 Informatyka

 Nauka. Biblioteki

 Historia
i społeczeństwo

 Kultura i sztuka

 Język obcy nowożytny

 Wychowanie fizyczne

 Religia. Etyka

 Przyroda. Geografia

 Czasopisma

 Język polski

 Nauki ścisłe

 Pedagogika specjalna

www.biblioteka.womczest.edu.pl

WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA

- 1) Koalicja Otwartej Edukacji (2010), Otwarta Edukacja. Dostęp: <http://koed.org.pl/otwartosc/>, odczyt: 24.04.2015 r. Tekst dostępny na licencji CC BY 3.0 Polska.**
- 2) Stosowanie licencji Creative Commons. Dostęp: <http://creativecommons.pl/materialy/>, odczyt: 24.04.2015 r. Tekst dostępny na licencji CC BY 3.0 Polska.**
- 3) Wikipedia. Hasło Domena publiczna. Dostęp: http://pl.wikipedia.org/wiki/Domena_publiczna, odczyt: 24.04.2015 r. Tekst dostępny na licencji CC BY 3.0 Polska.**

Dziękujemy za uwagę

AGNIESZKA GRUDZIŃSKA

grudzinska@womczest.edu.pl

KATARZYNA MICHALAK

michalak@womczest.edu.pl

*Oprac. Agnieszka Grudzińska, Katarzyna Michalak –
konsultanci Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa
Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

